Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (từ microfilm của Đại Học Cornell)

Ngày thứ năm 9 Août 1934
Ngày 29 tháng sáu (thiêu) năm Giáp Tuất

Lục tỉnh tân văn

Chủ-nhiệm: NGUYỄN-VĂN-CỦA
Mua báo xin trả tiền trước cho ông Nguyễn-văn-Của.
Gởi Thư và Bài cho ông LÂM-VĂN-NGỌ.

XUẤT BẢN HÀNG NGÀY
BÁO-QUÁN: 57, Rue Lucien Mossard — SAIGON
Dây thép tắt: LUCTINH — Dây thép nói: 203

Chủ-nhiệm: LÂM-VĂN-NGỌ
Trong một cho tiện bên Pháp-Quốc
S, Rue Vercingétorix — PARIS (VIIe)

Năm thứ 8 — Số 4748

GIÁ BÁO
Một năm..... 12$00
Sáu tháng..... 6.50
Ba tháng..... 3.50
Mỗi số..... 0.06

MỘT CUỘC SỨ-MẠNG RẤT QUAN-HỆ

ÔNG GÉNEAU SANG TÀU THƯƠNG THUYẾT VỀ VẤN-ĐỀ LÚA GẠO

« Điều cần nhứt là làm sao cho lúa mì và gạo được đải-đẳng hàng ở tại Trung-Hoa. » (Ý-kiến của ông Géneau).

Mấy bữa rày giá lúa gạo tại Saigon bắt lên dữ lắm. Linh bình tư 1$60 tới 1$70, một tạ gạo thượng hạng bữa qua bắt lên tới 2$60. Không phải bắt lên một cách thình linh như mọi khi đâu. Giá gạo bắt lên người ta đã biết được từ mấy tuần trước kia lận. Giá gạo lên được, như ai nấy đã biết là chỉ nhờ có một mình thị-trường Trung-hoa thôi

Ở Trung-hoa năm nay thất mùa dữ lắm. Mùa màng đều bị tiêu sạch vì hạn hán ở miệt sông Dương tử. Thượng-Hải cần dùng gạo. Nam-kinh thiếu hụt gạo. Bởi thế họ không thể nào không mua gạo của ta về ăn được hết. Tuy chánh-phủ Nam-kinh chưa chịu bỏ thuế nhập-cảng gạo ngoại-quốc mặc dầu, nhưng các nhà mua bán gạo cũng cứ việc lãnh « côm-măng » với ta.

Một đàng họ lãnh « côm-măng », còn một đàng họ lo vận-động cho chánh-phủ Nam-kinh bãi tạm môn thuế nhập cảng gạo để cho gia gạo mua về bên ấy được hạ.

Nhờ cơ hội đó mà giá lúa gạo bên ta mới bắt lên nhiều.

Vấn-đề lúa gạo là một vấn-đề sanh-tử của xứ nầy, một vấn-đề mà hiện nay quan Toàn-quyền Robin đang lo lắng. Khi còn ở Pháp, lúc vừa mới nhận chức Toàn-quyền, Ngài đã lo nghĩ làm thế nào giá gạo Đông-Pháp được trở lại như xưa.

Đứng trước việc đòi hạn-chế gạo và đánh thuế nhập-cảng gạo ở Pháp lúc nọ, quan Toàn-quyền Robin đã liền-tưởng tới việc mở lại cuộc thương-giao về mễ-cốc giữa Trung-Hoa và xứ Đông-Pháp. Ý của Ngài muốn làm sao cho Đông-Pháp bán được nhiều gạo qua thị-trường Trung-Hoa.

Chính trong chỗ nầy, tôi đã nhiều lần bàn bạc về vấn-đề lúa gạo ở đây với thị-trường Trung-Hoa, và ai nấy cũng điều nhìn nhận như tôi rằng: « Tìm lại thị-trường Trung-Hoa, buôn bán lúa gạo lại với Trung-Hoa được mới có thể giải quyết một phần nạn khủng-hoảng ở xứ nầy ».

Thấy cái chỗ quan-hệ đó, vừa mới bước chơn đến xứ nầy, quan Toàn-quyền đã nhứt định phải ông Géneau ở phòng Thương-Mãi Saigon sang Tàu khảo-sát về vấn-đề lúa gạo, để mưu cuộc thương-thuyết giữa Việt-Hoa sau nầy.

Ông Géneau được phái đi chẳng khác nào như lãnh một sứ-mạng quan hệ, làm đại-sứ thay mặt cho lúa gạo ở Đông Pháp đề sang Tàu bàn định với chánh-phủ Trung-Hoa.

Sứ mạng của ông Géneau không có tánh cách chánh-thức. Ông Géneau đi, không phải vì phương-diện ngoại-giao mà là vì phương-diện khảo-sát.

Nam giờ sang bữa nay, quá giang chiếc Athos II, ông Géneau đã lãnh một trách-nhiệm nặng nề, thay mặt cho lúa gạo Đông Pháp đi sứ bên Trung-Hoa.

Mục-đích cuộc đi sứ nầy rất dễ hiểu: tìm mối giữa Trung-Hoa và Đông-Pháp có thể giao-hảo một cách thân-mật như xưa về một thương-mãi chăng?

Ông Géneau, tuy mới đến Saigon trong vòng mấy tháng, nhưng ông đã am-hiểu nhiều về vấn-đề lúa gạo. Trong lúc ở đây, ông vẫn luôn luôn trực-tiếp với các nhà xuất-cảng gạo và buôn bán lúa gạo người Huê-kiều.

Trước khi lên đường đi sứ, một nhà báo Pháp ở đây có đến phỏng vấn ông thì ông bảy tỏ vắn tắt như sau

« Tôi không thể tự giấu được, tôi biết chắc rằng qua bên ấy tôi sẽ gặp nhiều việc trở ngại khó khăn lắm. Công việc điều đình chưa chắc gì sẽ ôn-thỏa được.

Cao-minh-CHIỀM

(Coi tiếp trương nhì)

MỘT TRẬN HỎA HOẠN DỮ DỘI Ở SINGAPORE

Singapore, 8 Août — Nơi khu-vực của người bổn xứ ở Singapore (Tỉnh-Châu) ở, một trận hỏa hoạn dữ dội xảy ra và thiêu hủy hết mấy mươi căn nhà.

Mấy ngàn người không nhà ở sau cơn hỏa hoạn.

Số người bị thương chưa biết là bao nhiêu

Kiều - dân ngoại - quốc lo sợ cộng-sản đánh Phước-châu

Londres, 8 Août — Tin điện ở Hương-Cảng đánh về sở thông-tin Reuter cho hay rằng kiều-dân ngoại quốc ở Phước-châu điều xôn xao, khi hay tin binh cộng-sản tiến tới thành con năm cây số nữa.

Ai nấy đều đoán đi rằng bọn đó chỉ là bọn ăn cướp không có đính dấp chi với bọn Cộng sản, còn bọn Cộng-sản còn đương đóng cách thành Phước châu 86 cây số.

Một ông Còm-mi sở Bưu-điện Saigon bị trộm to

Hôm rồi tại đường Général Lémaire có xảy ra một vụ trộm to.

M. Nguyễn-văn-Lay làm Tham-tá sở Bưu-điện, đêm hôm rồi đi chơi khuya. Thừa lúc đó, bọn trộm lỏng vào cạy tủ sắt của ông thình hết 28 đồng bạc hiện rung các đồ tử-trang giá hơn 500 đồng.

Được tin nầy, nhà chức trách liền mở đường tra vấn.

Quan Toàn-quyền Robin đã tới Hà-nội

Quan Toàn-quyền Robin đã từ giã Huế hôm sáng thứ ba để đi ra Hà-nội. Từ Huế ra Vinh Ngài đi bằng xe hơi, rồi từ đó Ngài đi thẳng ra Hanoi bằng xe-lửa.

Thành phố Thanhoi hôm đy treo cờ khắp nơi, sửa soạn rất trang hoàng để chực nghinh tiếp quan Toàn-quyền.

Vừa rạng sáng, thì dân sự lao nhao lố-nhố ở khắp các đường chờ xe quan Toàn-quyền đi ngang qua

Đúng 8 giờ, quan Toàn-quyền tới ga xe-lửa. Tại đó, có quan Tổng-thơ-ký Châtel, quan Thống-sứ Bắc-kỳ Tholance, quan Thống-soái Verdier, quan Đốc-lý thành-phố Hà-nội Virgitli, các chủ công-sở, các đại-biểu lãnh-sự ngoại-quốc và nhiều quan-viên Pháp-Nam chực đón nghinh Ngài.

Quan Đốc-lý Thành-phố Hanoi đọc một bài chúc mừng quan Toàn-quyền mới tới. Quan Toàn-quyền đáp từ lại tỏ ý cảm ơn thành-phố Hà-nội tiếp rước Ngài một cách long trọng và lấy làm cảm động mà thấy được trở về Hà nội là nơi mà Ngài sẽ tài ngộ cùng biết bao nhiêu thân-bằng qui hữu.

Quan Toàn-quyền lên xe về phủ Toàn-quyền, có linh bảng súng chào, dân sự đứng coi công ngày càng đông đảy, trên trời máy bay bay luyện kiểu rầm rầm để chào mừng quan Toàn quyền.

Tại phủ Toàn-quyền, quan Tổng thơ-ký Châtel giới-thiệu cho quan Toàn-quyền biết các viên-quan chức-sắc Pháp-Nam, các đại-biểu thương-gia các kỹ-nghệ-gia và đại-biểu các báo. Xong rồi, quan Tổng thơ-ký thay mặt cho cả thảy mà nói rằng: « Biết rõ tinh-thế nghiêm trọng mà xứ Đông pháp đương trải qua, năng lòng ơi một mối cảm tình với xứ nầy, chúng tôi hết thảy ở đây không còn do dự chi nữa mà hết lòng cộng sự với Ngài. »

Quan Toàn-quyền Robin mới tới nhắc tới quan cố Toàn-quyền Pierre Pasquier cũng như hồi ở Saigon.

Ngài có nói mọi người đem hết sức hết tài mà chung nhau lo gây dựng nền kinh-tế của xứ nầy: « Nhờ có quan Thuộc-địa Tổng-trưởng Pierre Laval hết lòng lo lắng can-thiệp vào một cách thành thật, nên ngày nay chúng ta mới có cái kết-quả lấy làu chờ đợi đây. Chúng ta hãy bắt bỏ cái tánh bi-quan đi. »

Nhắc lại các phương-lược có quan-hệ đến nền kinh-tế xứ nầy, mà Ngài đã thảnh cầu trước khi sang đây, Ngài nói: Cái ý muốn của bổn chức làm cho nền kinh-tế lý-tài ở xứ nầy được bền vững rồi, bổn-chức bảy giờ còn phải lo cho có kỷ-luật và trật tự. Bổn-chức phải có những nguyên-tắc cốt yếu chỉ cách hành-vi của bổn-chức về chánh-sự, cai trị và xã-hội, nếu ngày nào bổn-chức còn có danh dự nắm cả vận mạng xứ nầy. »

Trên trời dưới đất

Có người hưởng-ứng rồi

Trong số báo xuất bản ngày hôm kia, Thiên-Đăng tôi có ý-kiến muốn xin chánh-phủ đánh thêm thuế những người đi chơi mấy ngày nghỉ. Thiên-Đăng tôi đã bảy tỏ vì sao phải đánh thuế nầy rồi.

Chánh phủ đã hảy ra thứ thuế coi bắt, thứ thuế xe-xỉ thì cũng nên kíp bảy ra thứ thuế đi chơi nầy đi.

Thiên Đăng tôi mới xướng lên việc bảy thêm thứ thuế đi chơi mà đã có nhiều người hưởng ứng rồi. Ngoài ra những anh em quen biết cập mặt tán-thành. Thiên-Đăng tôi có nhận được hai bức thơ của hai vị độc-giả ở Saigon: một vị làm việc nhà nước và một vị nữ độc-giả.

Trước hết Thiên-Đăng tôi xin chép nguyên văn bức thơ của vị nữ độc giả ra đây:

« Tôi là một vị độc-giả của qui-báo. Bữa nay đọc trong mục của ông viết, đọc ý kiến của ông bảy tỏ tôi thích chi về cuộc ông nên làm sao cho ý-kiến của ông được thực hành sớm đi. Sớm chừng nào hay chừng nấy. Nhứt là ông phải cho mấy ông hội đồng thành-phố rõ biết, nếu thành-phố đừng ra coi thâu thứ thuế đi chơi.

« Thâu thuế đi chơi, ngoài ra cái việc lợi ma ông đã bảy tỏ đó, còn nhiều điều lợi khác nữa. Ôi xin kể cho anh hiểu mấy việc sau nầy. Chồng tôi làm việc một công-sở. Tiền lương vừa đủ dùng, thỉnh mà chiều thứ bảy nào cũng rán chạy vay hỏi đề đi chơi. Cô giới lắm trong mình có năm mươi đồng bết sức. Tôi bỏ bết mà, có ngăn cản cách gì cũng không được. Bữa thì nói có việc quan, bữa thì nói đi hội, đi ăn tiệc.

« Chừng xe hơi « kịt », tôi mới hay là đi chơi Thủ Đức, Gò Xoài, Xuân-Trường, Lăng-Tô v.v. Ông bảy ra thứ thuế mới đó, chị em phụ nữ sẽ hoan-nghinh nhiều lắm. Tiền vừa đủ xài, còn đâu mà ăn uống, còn đâu bao xe hơi kêu « thọa » vì còn phải đóng thuế đi chơi kia nữa.

« Bảy thêm thứ thuế đi chơi, mấy ông ngán không đi chơi, hoặc không có tiền đi chơi rồi cũng phải nằm mèo ở nhà. Ông sẽ giúp cho chị em chúng tôi chiều thứ bảy thấy mặt chồng con, giúp cho gia-đình chúng tôi khỏi thiếu hụt. Đó là về mặt gia-đình. Còn về mặt xã hội, giúp cho chúng tôi khỏi chạy thuốc men khi chồng đau bịnh xâu-bổ giúp nhà chuyên trách khỏi thất-công làm biên bản những xe hơi đụng lật v.v. Còn nhiều cách giúp khác nữa, cô lẻ ông đã ngó thấy xa hơn chị em tôi nhiều rồi... *Trần-thị-L.* »

Còn bức sau đây là của một ông hội-đồng năm nay 76 tuổi Thiên-Đăng tôi cũng cứ xin đăng y nguyên văn:

« Kính ông, xem bài ông thật tôi phục ông lắm. Thứ thuế đi chơi đó mà nhà-nước thi hành rồi, nhà-nước có lợi nhiều lắm. Thuế thân thuế điền trễ được, chớ thứ thuế ấy ai mà dám trễ. Trễ thì hụt mất giờ đi chơi qui hóa đi.

Đi chơi tức nhiên có tiền, mà có tiền thì ai nấy cũng lo đóng rất-rất hết không dám trễ. Còn một điều nữa là bổ phận đối bay cự-sự, sợ sự tử ở nhà bay được tuốt theo thì khốn. Ngồi trên xe có chị em giúp-vui mà gặp sự-tử thì chết đi còn gì.

« Bởi vậy tôi đám chắc, khách làng chơi ai ai cũng đều lo đóng thuế nầy trước hết. Thôi xin chào ông và mong cho thứ thuế đi chơi chóng được thi-hành. »

Thiên-Đăng tôi không phê bình làm chi nữa cứ để cho bạn đọc phán đoán cũng đủ.

THIÊN-ĐĂNG.

Thêm 4 du-học-sanh Việt-Nam chiếm bằng khoa-trường

Đâu ai có nói rằng bọn du-học-sanh ta về nước không làm nên công kia nghiệp nọ với ai, rồi tỏ đâu bị quan đối với việc thành công của họ ở đất khách quê người, chúng tôi cũng vẫn vui mừng khen tặng họ luôn.

Chúng tôi chưa dứt vui mừng khen tặng cô Henriette Bùi, ái-nữ của ông Bùi-quang Chiêu vừa mới thi đậu Y-khoa Tấn-sĩ, thì nay chúng tôi lại được tin rằng ông Trần bá-Chi được quan Giáo-dục Tổng-trưởng ban Văn bằng Bác-vật khoa kỹ nghệ và chế tạo (Diplôme d'ingénieur des Arts et Manufactures).

Chúng tôi mừng nước Việt-Nam được thêm một đặng nhơn-tài.

Hai vợ chồng 4 nhà cách mạng Việt Nam bị bắt ở Thượng-Hải

Trong vụ khởi loạn ở Yên báy năm trước bao nhiêu đảng-viên Q. D. B. đều bị vào lưới rập hết. Chỉ trừ có vài người khôn thoát khỏi, trong số đó có vợ chồng tên Dau chức-Hai.

Trốn ở Bắc kỳ không tiện, Hai liền thẳng qua Vân-Nam rồi lên Thượng-Hải.

Hai cùng đi với vợ là Nguyễn-thị-La, không hiểu lẩn quẩn thế nào mà cả hai bị linh Pháp ở Tô giới Pháp bắt được.

Tàu Chenonceaux ở Thượng-Hải về Sai-gon bỏm tuần rồi có chở hai vợ chồng Hai về để giải luôn ra Bắc-kỳ, hầu ra tòa đối chất những ám mạng mà Hai đã gây ra trước kia.

Hai trước đã bị tòa án đề-hình kết án khổ-sai chung-thân.

QUANH VỤ ĐỘ LẬU BA-NGÒI

Hai viên chủ-sự Nadal và Brosse đã bị bắt rồi

Trong một số trước, chúng tôi có cho bạn đọc hay rằng tên khách Do-phu Ward chở đồ lậu từ Ba-ngòi (Trung-kỳ) vô Saigon bị bắt với một tên Khách khác đồng hành.

Theo lời khai của tên Khách sau nầy, thì va đã đóng trước cho sở Thương-chánh 4 000 đồng bạc, cho nên hàng-hóa đều trả lại cho va.

Bởi có lời khai của tên Khách như vậy, nên nhà chức-trách lấy làm nghi ngờ.

Hôm rồi, quan Thẩm-án Saigon có cho đòi hai viên chủ sự ở Ba-ngòi là hai ông Nadal và Brosse đề hỏi coi tên Khách kia có đóng tiền hay không.

Sau khi tra hỏi, quan Thẩm án liền ký giấy tống giam cả hai.

Cuộc điều tra còn đương tiến-hành.

Một ông tây bị bóc lột giữa đường

Ông tây Labenoy là người mới đến xứ nầy. Đến đây không lẻ không đi cho biết đó biết đây, mà đi nơi nào? Có biết ngõ nào mà đi!

Ông mới mướn một cái xe kéo nhờ anh kéo xe dẫn đi. Trong tiệt ông ta có 2.50 quan là tiền tiện tận bấy lâu.

Anh xe kéo thấy ông tây nọ mới đến coi bộ quê mùa, chắc thế nào trong tui cũng có tiền, nên kéo ông nọ đến chỗ vắng vẻ đề xuống. Được anh ta mới ngoắt hai ba « bạn đồng-nghiệp » đồng áp lại đề ông tây nọ mà chọt cả tiền, rồi tẩu mất.

Ông tây Labenoy không biết làm sao, phải vào bót thưa bọn cướp to gan kia.

NGOÀI CÕI TRỜI NAM

Chánh sự Bức Ấo rồi đây sẽ xây trở cuộc diện Âu-châu chăng?

1er Juillet! 25 Juillet! Hai ngày đỏ là hai ngày gì? Tức là hai ngày đổ máu gây cuộc nội-loạn ở hai nước Đức Áo.

Trong vòng một tháng mà có đến hai cuộc chánh-biến lớn lao quan-hệ làm chấn-động cả thế-giới, thật nghỉ đến đó, ai cũng chú là điềm bất-tường cho nền tảng hòa-bình ở Âu-châu lắm vậy.

1er Juillet. Đêm khuya tâm tối, bỗng đâu tiếng súng nổ vang. Đạo quân công-kích của thủ-tướng Hitler ở Munich, Berlin đều khởi loạn xung-đột kịch-liệt với lính cảnh-sát. Thủ-tướng Hitler nửa đêm phải đi máy bay thân-chinh đẹp loạn, đến đâu cũng truyền lịnh giết bắn bọn phiến-loạn. Vì vậy cả nhiều vụ trong-gặp của đạo quân công-kích phải bỉ bắn chết giữa đám loạn quân Quan nguyên Bình-bộ Tổng-trưởng Von Schleicher là người chỉ-huy cuộc đả-đảo thủ-tướng Hitler, cũng phu-nhơn cả hai đều bị giết trong đám loạn-quân Đại-tướng Roehm, người có công đạo luyện đạo quân công kích cho thủ-tướng Hi ler, cũng các tướng lãnh khác trong đạo quân công-kích đều bị xử bắn, lớp bị bắt cầm tù có hơn hai trăm. Cuộc đẹp loạn đây đưa có đến hai ngày mới dứt.

25 Juillet. Trời trưa mới giờ, bỗng đâu có tiếng súng nổ vang: bọn quốc gia xã-hội ở Áo khởi loạn, đem binh xâm-chiếm nhà máy truyền-thanh ở Vienne nó giết chết luôn quan Tổng-lý sở ấy. Bọn phiến loạn thừa thế mạnh như nước bể bờ xông đến dinh Thủ-tướng chật đứt đường giao thông cho không ai hay mà đem binh cứu-viện kịp. đoạn xông vào dinh Thủ-tướng. Bọn chúng mặc mới sắc-phục với lính cảnh-sát, thủ-tướng Dollfuss không phân biệt được nên thất thế trở tay không kịp bị bọn chúng bắt dặng và bắn nhiều phát. Thủ tướng chết liền khi đó. Hội-đồng Tổng-trưởng nhóm họp mấy quyết định trừng trị bọn quốc-gia xã-hội đề trả thù cho thủ-tướng nên triều-tập các đạo quân liên-bang phủ vậy dinh thủ-tướng. Bọn quốc-gia xã-hội chịu không thấu nên thảo lui bỏ dinh thủ-tướng, chạy trốn qua địa-phận Yoncoslavie.

Cũng thời là chánh biến, mà đối với cuộc chánh-biến Đức, dư-luận thế giới lại tỏ ý phản đối chánh-sách của thủ-tướng Hi ler, chẻ đề chế-nghĩa quốc-gia xã-hội và bảo rằng chủ-nghĩa nầy đã bước đến lúc chiêu hàm. Còn đối với cuộc chánh-biến bên Áo thì ai cũng tỏ dấu xót thương thủ-tướng Dollfuss là người đã đem một giọt máu đào mà mưu nền độc-lập cho quê hương lại lo rằng thủ-tướng mất rồi thì bước tiến-đồ của Áo-quốc không biết sau nầy ra sao.

Nhưng đối với cuộc chánh-biến bên Áo, thế-giới lấy làm lo ngại hơn hết, sợ rồi đây nước Đức thừa nước Áo còn chưa ổn tình mà đem binh tràn thôn tháu giang san Áo-quốc về mặt địa lý thì chẳng. Cho nên, vừa tiếp được tin thủ tướng bị ám-sát thủ-tướng Mussolini liền tuyên-bố lên rằng: « Nếu đức-lập của Áo-quốc chẳng được ai xâm phạm. Ai mà xâm phạm tới Áo-quốc thì hãy coi chừng nước Ý này! » Toan là cái giọng sung ông! Cho nên, thấy thế-lực của bọn phiến loạn mạnh quá, sợ có ngày lo cho Chánh-phủ Áo, thủ-tướng Mussolini liền truyền lịnh cho lực-quân không-quân kéo đến đóng đọc theo biên giới Ý-Áo, dòm chừng coi nếu bọn quốc-gia xã-hội làm hỗn thì Ý-quân phất cờ kéo tới liền.

Bọn quốc-gia xã hội Áo đã do một lính của Chánh-phủ Đức mà qâu thành cuộc đổ máu gớm ghê ở Áo, vậy tình-thế Áo-quốc con đương lớn rồi đây, phòng nước Đức có dám đông binh không?

Trong nhiều bài, tôi nói rằng từ ngày có cuộc chánh-biến 1er Juillet cái ngòi sao của thủ-tướng Hitler phải lu lờ lắm đi, và nếu thủ-tướng thất-bại trong cuộc đầu phiếu ở xứ Sarre tới đây, thì chủ-nghĩa quốc-gia xã-hội phải bị tiêu-diệt theo thời-gian. Lẽ cố nhiên là nước Đức chưa dám đông binh trong lúc lòng công-phẫn của thế-giới còn đương sôi nổi vụ ám-sát thủ tướng Dollfuss.

Nhưng, việc thế biến đổi không chừng, nước Đức ngày nay dẫy động binh đao đánh nước Áo, dám lắm và không còn sợ ai cả. Nguyên nhơn vì đâu? Vì Tổng-thống Von Hindenburg mới tạ thế đó.

Trong bài trước, tôi nói rằng Tổng thống Von Hindenburg là thế rồi thì Hitler lên nối ngôi, chớ không còn ai nữa. Tuy ngày nay người ta còn đương chờ cuộc chúng dân đầu phiếu 19 Août, nhưng còn ai không biết rằng Hitler đã nắm quyền Tổng-thống kiêm cả quyền thủ-tướng.

Chánh-quyền đã về tay mình, Hitler lại còn sợ ai mà không dam đánh Áo-quốc. Đánh Áo-quốc! Thủ-tướng Mussolini há đi chịu ngồi yên sao. Bản! Đó rồi, Đức Ý cũ hai áp nhau xẻ áo ở đất địa Áo, kẻ xâm chiếm, người bình vực. Cuộc xâu xe nầy thế nào cũng lôi kéo các nước ở Âu-châu vào, trong đó ta nên biết rằng có nước Pháp nữa.

Trời Âu mây đen vần vũ kéo tới-rồi.

TRƯƠNG-TÂN QUỐC.

Đăng tức cười chưa?

261 người lùn đòi hạ giá tiền đi xe

Bên thành Budapest kinh-đô nước Isongrie có một bọn lùn cả thảy là 261 người.

Họ so sánh thấy mình thước tắc không đầy nửa người, mà mỗi khi đi xe, họ bị « chèm » cũng như người lớn thì « đau » lắm.

Thân mình bé nhỏ như vầy, thì ở nhà nóc cao thấu trời, rộng cho đến nỗi không khi họ hít vô không kịp, họ lấy làm bực bội lắm.

Họ thấy đòi ho lắm nỗi « bất công » nên họ hiệp lại làm một hội liên-hữu để bình vực « quyền lợi » cho nhau. Họ đòi mỗi khi đi xe người ta ăn phân nửa tiền thôi, còn nhà cửa cũng phải « lùn » như họ.

NHỚ XEM
NHÌN GƯƠNG TỦI BÓNG
đăng trong trương phụ

HỌ ! THỞ HỒI HẬN

nguyên do là ở nơi bộ phận tiêu hóa không được mạnh. Một viên grain de Vals nóng trong buổi cơm tối, ban đêm sẽ thấm vào trong gan, bao tử và ruột, và làm cho nước da trở nên trong hơn thở thì thanh sạch.

Chiều thứ sáu, thứ bảy
10-11 Aout 1934
Ganh Trần Đắt
Sẽ diễn hai đêm hát đặc-biệt tại rạp Nam Trung, để giúp cho hội Phước-thiện và hội Phụ-nữ Thể-thao Thủ dầu-một.
Đêm thứ sáu diễn tuồng :
TỘI CỦA AI ?
Đêm thứ bảy diễn tuồng :
HUYỀN-CHÂU-NỮ
Là hai bổn tuồng chắp chỉnh hoàn-toàn khai diễn nhiều mới đều được quí quan khen ngợi.
Sơn-thủy vô tình phục toàn là đã mới, có hai Đăng và Đô nữ tu Nhàn là hai ngôi sao sáng sẽ đóng vai chánh.
Giấy vô cửa hai đều hát bảy sẽ dự cuộc xổ số nhiều món đồ đáng giá.
Xin quí ô quí bà trước đêm mua vui sau làm nghĩa, hổn hồi rất thảm cảm thạnh tình
P. le Comité de l'Assistance Sociale
Le Secrétaire général
HÀ QUANG-BIỆN.
P. le Comité de la Femme Sportive
Le Fondateur
NGUYỄN-HỮU-TÍNH

Coi chừng savon Việt-Nam giả

Có nhiều hiệu bán savon xấu, vì bán không được nên kiếm thế đánh lừa Chúng nó đặt khuôn giống theo kiểu savon Việt-Nam.
Những miếng savon của chúng nó, nhứt là thứ một su và hai su, đều làm y như savon Việt-Nam, chúng có một cái hình lu lu như đầu hình đờn bà Việt-Nam mà không có chữ Việt-Nam Lúa khi người mua vỏ ý thì chúng nó trảo rằng là savon Việt-nam mà bán để thủ lợi cho nhiều, vì savon của ổng nó vốn rẻ, vụ này chúng tôi còn kiện tụi gian trá ấy trên tòa
Đều lường gạt ấy làm cho chúng tôi không thể làm thinh được nên chúng tôi xin quí ông quí bà tưởng đến savon Việt Nam, nơi đặc-biệt khi mua savon thì coi kỹ trong cục savon có cái hình người đờn bà Việt-Nam rõ ràng và chữ savon Việt-Nam 72 thì khỏi lầm đó giả

Nay kính cáo.
Hàng savon Việt Nam.

18 Août 1934

Là ngày báo Công-Bạn tái bản.
Báo Công-Bạn sẽ dời về 103 Rue d'Espagne. Ai muốn thương lượng điều chi về quảng-cáo, về đại-lý báo và mua báo xin do nơi ông Trần-thái-Nguyên báo Công-Bạn.

Sống là vui lại **TABARIN** 9 đường **Colonel-Grimaud** của Annam, giá rẻ hơn các tiệm nhỏ, sẽ có cuộc xổ số lớn.

TẠI SAO phải tiền chạy chữa trong mấy tuần lễ, sao không dùng một chai thuốc **"DIPLORYL"** chưa khỏi hẳn **BỆNH LẬU**
và các bệnh vì lậu sinh ra. Chưa kín đáo. Hỏi cách chữa **BỆNH LẬU** bằng thuốc **DIPLORYL** LECZINSKI & Cie, 42 Rue de la Victoire **PARIS**
và các hiệu bào-chế tại Saigon. Chợ Lớn, Cholon. Chez 55 quan, không mất tiền.
(2e Saigon - Pharm. Centr. 116-201. B. Cathinat)

GIẤY SỐ
Cứu chiến sĩ
nhứt định xổ ngày
15 AOÛT 1934
Nếu xổ nhằm số chưa bán ra thì xổ liền số khác mà thế. Cho trúng đủ 5000$ trong những số đã có người mua rồi

Ông Géneau nhờ Tàu thương thuyết về vấn-đề lúa gạo

(Coi tiếp trương nhứt)

« Chánh-phủ Quảng-đông đã quen thói thâu thương, chánh rồi. Chắc thế nào họ cũng không chịu thiệt thòi mất một món tiền thâu vô vì sự bải thuế nhập-cảng gạo (dumping tax) đâu. Song tôi sẽ tận lực cắt nghĩa giảng giải cho họ hiểu sự thiệt hại trong việc đánh thuế ấy giữa lúa mì và gạo.

« Gạo nhập cảng vào Trung-Hoa chỉ để cho người miền Nam dùng thôi mà phải bị đánh thuế một đồng vàng mỗi tạ. Trái lại ở Hoa-Bắc lúa mì chỉ bị đánh thế có 30 cents mỗi tạ thôi.

« Tôi sẽ làm thuế cao thương-thuyết cho hai chánh-phủ Nam-kinh và Quảng-đông đánh thuế nhập-cảng lúa mì và gạo như luật. Vì dụ như mỗi tạ bắt luận là lúa mì hay gạo cũng chỉ đánh chừng 50 cents thôi. Thương-thuyết được như thế thì mỗi một trăm ki-lô gạo của ta cũng có thể thêm được gần một đồng.

« Chánh-phủ Quảng-đông thế nọ cũng viện ra cái lẻ bớt thuế dumping-tax thì tiền thâu về quan-thuế sẽ bớt đi,— đó là một chỗ quan-hệ nhu-yếu cho phận sự đi sứ của tôi, — tôi sẽ xin chánh-phủ Thượng-hải thối hồi lại cho chánh-phủ Quảng-đông món tiền đã thâu trội (plus-value) về sự tăng thuế nhập-cảng lúa mì.

« Điều cần nhứt, là làm sao cho lúa mì và gạo được dãi ngang hàng ở tại Trung-Hoa. »

∴

Tôi không cần bày tỏ thêm điều gì nữa cả, chỉ cầu chúc sao cho cuộc đi sứ của ông Géneau được thành-công. Tương lai xa này một phần cũng do nơi sự thương-thuyết của ông Géneau.

NHỜ ĐỌC
Puáp-hoa Việt từ thoại

Hoàn Cầu Tân Văn

là tờ tuần báo mới cải-cách rất hoàn toàn, chỉnh-đốn do ông Dương-thanh-Hoàng ở trường đại học Toulouse bên Pháp mới về đứng chủ-trương cả bộ biên tập và tự quản lý.
Báo ra thứ tư 8 tờ lớn + Vừa bốn Tây — 16 trương — giá bán 0p 10
Số cải cách ra ngày thứ bảy
11 AOUT 1934
chữ mới, in đẹp bài vở đặc sắc
MỖI TUẦN ĐỀU CÓ :
TIN NHIỀU, HÌNH ĐẸP
Trương Văn-Chương
Trương Phụ Nữ
Trương Nhi Đồng
Trương Cao-Miên
Lời bọn đưa ngựa
Hình về khôi hài
Chuyện vui, chuyện lạ
Tuồng Hoàn-Cầu
Tiểu thuyết rất hay
Phê-bình khảo-cứu và nhiều bài khác của các danh nhơn văn sĩ trong hoặc viết giúp.
Nhân sắp xoay sắp ra mắt số cải cách đầu, chúng tôi xin mời ra mỗi cuộc thi thơ và hình vẽ khôi hài. Muốn xem thể lệ và giải thưởng, xin đón xem số báo đặc biệt sẽ ra ngày 11 Aout 1934
Thơ từ và mảng đã mua báo hay đang quảng-cáo cứ gởi cho M. Dương-thanh-Hoàng chủ-nhiệm Tiếng quân-tử
HOÀN CẦU TÂN VĂN
60, Boulevard Bonard — SAIGON

Cho các trò hay

Tôi có cái nhà ở đường Nancy số 42 nhà ba căn phong tê, rộng rải, có đèn khí, có nhà tắm, có cầu tiêu gần trường Lycée Truong-vinh-Ký chừng 200 thước muốn nuôi ít người học trò ở ăn mỗi tháng tính giá chừng tám đồng bạc. Trò nào muốn ở xin gởi thơ nói trước, vì muốn nuôi chừng sáu bảy người thôi.

Phạm-minh-Kiên
N° 42 rue Nancy (Choquan Cholon

Von Papen sẽ làm sứ-thần ở nước Áo

Berlin. 8 Aout — Sau khi nghe sứ-thần Áo ở Đức cho hay rằng chánh-phủ Áo đã chuẩn-y việc cử ông Von Papen làm đại sứ Đức ở Áo, Hitler nội ngày nay lấy danh dự tổng thống trao các giấy tờ của chánh phủ cho ông Von Papen.
Theo giấy tờ đó thì ông Von Papen không còn giữ chức phó thủ tướng mà được cử làm phái-viên đặc biệt thay mặt cho Đức ở chánh phủ Áo.
Các yếu nhơn trong chánh-giới đều đoán định rằng ông Von Papen có lẻ cuối tuần tới đây mới sang Áo lãnh chức.

Trong làng văn

Chúng tôi mới tiếp được quyển đầu của Phổ thông ở Bắc-kỳ nhan đề là « vấn đề tiền bạc ». Tác giả là ông Trần nhược-Thủy. Xin cám ơn P. T. T. v. và luôn tiện giới thiệu với độc-giả.

∴

Số đầu của « Báo An y-báo » đã ra đời. Chủ nhân là bác-sĩ Nguyễn-văn Luyện, chủ bút : bác sĩ Phạm-hữu-Chương.

Báo chuyên về việc truyền bá y học thái tây. Mỗi số 0$15. Báo in rất đẹp có nhiều bài rất đáng xem. Tòa-soạn và Trị-sự ở 16 Boulevard Henri d'Orleans Hà-nội.

Chúng tôi xin mừng ban đồng-nghiệp mới và chúc cho ban cung thọ với non sông.

L. T. T. V.

HỎI MUA CHỖ NÀO CŨNG CÓ
RƯỢU "DUBONNET"
ĐẠI-LÝ ĐỘC QUYỀN
Compagnie Optorg. — ROBIN

MỘT TRƯỜNG TƯ MỚI — Ngày tựu trường 1er Août 1934
Institution LÊ-BÁ-CANG
N° 32 à 44 rue Aviateur Garros — SAIGON (Gần Chợ-Mới)
DẠY TỪ COURS SUPÉRIEUR ĐẾN LỚP 4me ANNÉE
Trường có nhiều chủ trương đáng dẫn
Ông LÊ-BÁ-CANG — Tốt nghiệp Cao đẳng Sư phạm Hanoi, Cấp bằng Đại-Học Paris, Cựu giáo-sư trường Sư phạm Saigon, Cựu giáo-sư trường Huỳnh khương Ninh, Chuyên dạy Pháp-văn, Sử học, Địa dư
và
Ông HỒ VĂN-NGÀ — Cựu sinh-viên trường kỹ-sư Paris (Ecole Centrale), Cựu giáo sư trường Huỳnh khương-Ninh, Chuyên dạy toán-học và Vật-lý-học
Đã được học sinh kính mến vì dạy giỏi và rất cẩn mẫn
Kỷ-luật nghiêm
Giáo-sư chuyên môn — học phí tính nhẹ
Thơ từ gởi cho M. LÊ-BÁ-CANG, 38, Rue Aviateur Garros Saigon

NHÀ XUẤT-BẢN TIỂU-THUYẾT THÀNH GIÁ
ONG BỘC-ĐỊA
của Trương Lập-Tạo
đăng bên trương phụ

NAVON MARSEILLE
hiệu « LE GAULOIS »
72 phần dầu (72%)
Tốt mà re
Bán lẻ 0$20 một kilo

INSTITUTION
«CHẤN-THANH»
15 CẤN PHỐ TRỆT: 1 à 15 entrée 54 Marchaise.
15 CẤN PHỐ LẦU: 44 à 72 rue Marchaise-à-SAIGON.
Gần Chợ Mới Saigon, sau lưng ga xe lửa
Trường có hơn 500 học sinh vừa học trong vừa học ngoài, trường dạy từ Cours Enfatin đến lớp 4eme Année.
Trường có biết thầy 21 thầy giáo, cử-nhơn văn chương, toán-học cách trí, triết học, bác vật, cao đẳng sư phạm, cao đẳng công chánh, tú-tài tây, tú-tài bổn xứ, tốt nghiệp thành chung.
Trường được nhiều học sinh đến học trong các kỳ thi tại Saigon.
Trường sẽ bớt học phí xuống rất nhẹ.
Đến tháng Août 1934 sẽ xin mở thêm một trường ngành dạy đủ các lớp tiểu-học và cao đẳng tiểu-học (Ecole primaire et primaire supérieure) tại châu thành CANTHƠ.
Ngày tái giảng: **3 AOUT 1934**
Đốc-học và Chủ-nhơn:
M. PHAN-BÁ-LÂN
Tốt-nghiệp Cao-đẳng Sư-phạm Hanoi Cựu Giáo-học (Professeur) trường College de Cantho.

HỌC CẤM BÁNH XE HƠI
Mua giới
Thi mau
Giá rẻ
hơn các nơi
TRƯỜNG XE-HƠI
95 bis đường LAGRANDIÈRE -:- SAIGON
TRỊNH-HƯNG-NGẦU,
Chủ-trương và dạy.

	HỌC ĐỂN LẤY GIẤY THI		BAO THI	
	Giá cũ	Giá mới	Giá cũ	Giá mới
Xe lớn (xe đò)	48$00	34$00	43$00	28$00
Xe nhỏ	38.00	28.00	28.00	18.00
Xe máy hơi				10.00
Xe lớn và nhỏ	65.00	42.00	55 00	35.00

GIÁ NHỨT ĐỊNH — Học trò Lạc-Tinh có nơi ăn ở tại Trường
«Trường của Trịnh-Hưng-Ngầu tối rõi dạy gì nói hết» Lời khai của ông Chánh sở xe hơi Tòa ngày 2-34.

HỘI VẠN QUỐC TIẾT KIỆM
Hội nặc danh Pháp chuyển lập tư bổn dưới quyền kiểm soát của Quan Toàn-Quyền Đông-Pháp về hành vi của Hội trong Đông-Pháp
Vốn đã đóng tất cả 1.000.000 lượng bạc và 8.000.000 quan tiền Pháp
Hội Quán: 7 Avenue Edouard VII — Shanghai
Quản Lý về Đông-Pháp: 26, Rue Chaigneau — Saigon

VÉ T. 2
Vốn $1.000, mỗi tháng góp $8,— trong 10 năm là lâu
Vốn để hồi lại sau 12 năm hay là bởi cuộc xổ số mỗi tháng.
Phần trúng số
1 hạng bộ trong 1687 hạng bộ.

Hôtel Splendide -- Hanoi
Tư sản của Hội Vạn-Quốc Tiết-Kiệm

VÉ T. 5
Vốn $5 000,— mỗi tháng góp $5 — trong 15 năm là lâu
Vé nầy được dự 3 cuộc xổ số mỗi tháng:
a) 1 số hồi lại $5000,—
b) 1 số hồi lại $1000,—
c) 1 vé miễn góp $1000,— đổi cho vé trúng ra
Phần trúng số
a) 1 phần trong 30.000
b và *c*) 1 phần trong 3000

SỐ DỰ TRỮ cần dùng để lập tư bổn có thể hồi vốn mục đích các vé xuất ra trong cõi Đông-Pháp. . . . . $1 126.548.70 ngày 31-12-33
SỐ BẠC của Hội ở Đông-Pháp để bảo kiết số dự trữ trên đây. $1.146 687.19
Số nầy gồm trọn là bạc cho vay có thể bắt động sản có huê lợi, tọa lạc trong Đông-Pháp — Nhà Phố — vân vân..
LẠI NỮA HỘI VẠN QUỐC TIẾT KIỆM còn có đất nhà ở Đông-Pháp, cả thảy trị giá ước chừng . . . . . $ 400 000,—
Phỏ là một sổ bảo kiết phụ thêm cho người chủ vé
VÉ CỦA HỘI VẠN QUỐC TIẾT KIỆM PHÁT HÀNH RA TRONG XỨ ĐÔNG-PHÁP thì có vốn bảo kiết ở trong xứ ĐÔNG-PHÁP, nên là một cách tiết kiệm chắc chắn và có lợi.

HỘI VẠN QUỐC TIẾT KIỆM

HANOI	SAIGON	PNOMPENH
53, Đại-lộ Francis-Garnier	26, Đường Chaigneau	94, Đường Galliéni

ĐỒNG PHÁP NGÂN-HÀNG

Được hưởng đặc ân của Chính-Phủ Liệp Pha năm 1875
Hội sở đặng vốn 150 000 000 quan

Vốn đóng sẵn : 12 000 000 quan
Vốn tăng thêm : 24 000 000 quan
125 000 000 quan

HỘI QUẢN:
Dir. Rd Rousmann
PARIS (VIIe)

Chủ tịch Hội-đồng Quản-trị : M. René THION DE LA CHAUME
Tổng Giám-đốc : M. PAUL BAUDOUIN

Tòa sở chính ở : INDOCHINE

CÁC CHI-NGÀNH VÀ ĐẠI-LÝ

TRUNG HOA	ĐỒ PHÁP	CÁC XỨ KHÁC
CANTON	SAIGON	BANGKOK
PORT-DAYRD	BATTAMBANG	
HANKEOU	CANTHO	DJIBOUTI
HONGKONG	HAIPHONG	
	HANOI	NOUMÉA
PÉKIN	HUÉ	
SHANGHAI	KAMDINE	PAPEETE
	PNOMPENH	
TIENTSIN	QUINHON	PONDICHÉRY
	TOURANE	
TUNNANFOU	VINH	SINGAPORE

GIAO TIẾP KHẮP CÁC NƠI TRÊN THẾ GIỚI
Làm đủ các việc về ngân-hàng và hối-đoái
CHI-NHÁNH Ở SAIGON : QUAI DE BELGIQUE
R.C.N.I

CHO MƯỢN TỦ-SẮT

Cỡ các tủ sắt (bề ngang, bề sâu, bề cao)	Thời hạn và giá tiền mướn			
	1 tháng	3 tháng	6 tháng	1 năm
Nhỏ 18 × 26 × 50	2500	3500	6500	12000
Trung 18 × 52 × 50	4 00	7 00	10 00	18 00
Lớn 18 × 52 × 50	7.50	10 00	15 00	26 0

VIN

TONIQUE & BI-NUTRITIF

Du Docteur **RIF**

Vệ-sanh TỪU

của Lavang-y RIF *chế ra*

Thứ thuốc rượu này là vị đại bổ dẫn cốt càng là trân kiến tinh thần, bất kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng. Những kẻ tuổi cao khi lực suy nhiều khi thấy ngày xuân đã thần thiếu, hễ uống rượu này vô, thì ăn đặng mỗi lần thành đồng một muỗi canh lối coi như trẻ, lại mạnh hơn xưa.

Con con nít kết nhược dân bà, nết mặt, có huyết bạch, có chửa, thường kẻ hao tổn tinh thần, hễ uống rượu này vào thì mạnh mẽ lắm bội, da mặt đỏ sang, tinh thần trân kiến.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc

Có trữ bán tại tiệm thuốc Tây đường Marins số 190-192, Cholon.

Dépôt Pharmacie
Franco-Chinoise (190 192,
Rue des Marins, CHOLON

TIÊN - THIÊN LY - SỐ

Là một khoa toán bốc rất tài tình linh nghiệm của một nhà Âm-linh học Việt-Nam đây công khảo cứu và có thí nghiệm đã nhiều lần, đều đúng cả; quả rất đúng đắn. Muốn giữ lấy cho Đồng-bang nên nhà tâm tánh học cũng nệ công lo sẽ đoán giùm cho những vị nào muốn ẩu lối việc chi; hoặc cầu tài cầu cơn bịnh, cầu buôn bán, v. v..., phải thành tâm kỉ ẩu nguyện và đem hết tinh thần của mình vào việc cầu hỏi rồi viết ra bốn số (vì đủ 2478) nghĩa là trong 4 số nào của mình muốn đó cũng được. Phải nhớ nói cho kỹ: 1° Cầu việc chi, 2° Người cầu đó đứa ông hay đứa bà, 3° Mấy tuổi.

Gởi theo đủ-chỉ để sau đây và 3 cắt có 6 con thứ 5 xu) đăng làm sở phí thì trong 3 ngày sẽ có bài đoán của « Tiên-Thiên Lý-Số ».

TIÊN-THIÊN LÝ-SỐ
Boîte postale N° 185 à SAIGON

N. B. Nhớ để chỗ ở của mình cho ràng đặng trả lời.

DOAN-THIÊN LUỸ-TÌNH

Cây cần Tạo-hóa

của NGUYỄN-TRƯỜNG-QUYỀN
(Thiên-mỹ, Soctrang)

(Tiếp theo)

— Con đi ở với người ta ở từng nào mới về nhà được ba?

— Để ba đông thuê thân rồi đây ba dạn-dĩ không đi trốn nữa, ba rán lo mần có tiền cho đủ rồi sẽ chuộc con về.

— Ủa! sao vậy,... con ở với họ, họ cũng phải trả tiền bởi lắm chớ mần mà, ba lạ?

— Không được đâu con. Con nói đó là ở đợ tháng, ở đợ năm: còn con ở đây là ở đợ nát-lời, là ba hỏi họ đây sáu đồng bạc, chừng nào muốn đem con về, ba phải đem trả đủ sáu đồng cho họ mới được.

Con Xinh nghe ba nó nói nó mới b.ết cách ở đợ nát-lời thật là tàn-nhẫn vô cùng, nó chẳng may nước mắt rưng rưng đổi bệu bạo rằng:

— Biết chừng nào ba mần cho có tới số tiền đó, chắc là con phải ở lâu lắm ba!

Nó còn muốn mở-tả những điều uất-ức trong lòng, song nó chẳng biết lời chi, cứ ngồi khóc mướt mà thôi.

Chú ba Đưng nghe con nói mà ruột thắt gan bào, chú không biết lời chi hay mà an-ủi khuyên lơn con trong cơn sầu-não, chỉ có nói:

— Thôi, con rảng bợ! cho mau kẻo trưa đây lính gộp ba, nó bắt đem lại nhà việc có Thầy-ban và làng xóm họ đem đi bỏ tù thì khổ lắm đa con!

Con Xinh nghe nói linh bắt ba nó, nó giựt mình, trong lòng hồi-hộp nên hết khóc, rán bợ cho ba nó mạnh khỏi tai qua..

Xuống cha con chú ba Đưng tới Xóm-ớn, ghé gạo nhà tiệm bảy Tợn. Hai cha con dắt tay vào nhà. Thiệm bảy Tợn con ngủ vì mắc sòng, bài tư sắc hồi hôm tại nhà Tư Đường gần tới sáng thiệm mới về nhà. Theo bổ phận vậy tiền hỏi bạc, chú ba Đưng phải đợi chủ nhà thức, chu hết sức dưng ngó trong hàng ba nhà, tới ra ngoài, mắt thì dòm chừng theo đường bụng lại pháp-phòng, gương mặt chu dau-dáu, dạ lại xôn-xang. Đã chín giờ ngoài rồi mà thiệm bảy Tợn còn chưa thức. Con Xinh vào một nơi không khi mới mẻ lạ-lùng, trong bụng hồi-hộp. Nó để mắt nhìn trước xem sau kỷ lưỡng từ cái nia lủng cho tới cái thùng rách bung vành. Trong trí nó tưởng-tượng cái bẻ sanh-hoạt của nó trong nhà lạ nầy, mà nó nhớ cái cầu ba nó nói ở đợ nát-lời, làm cho nó càng thêm não ruột; tay nó run, chơn đứng không muốn vững. — Chờ đợi, mòn-mỏi rồi, thình lình tiếng gõ từ trong buồng đi ra nhà sau rồi lặng im. Kẻ nghe thiệm bảy Tợn rầy rà om sòm, nào là trâu không cắt cuống, ông nhỏ không chịu, bỏ trả đợt-lớt, cái giòng thăng cha mấy lại sanh mấy ra đỗ nhớt thấy nầy thiệt chịu không nổi. Chú ba Đưng hay bà chủ nhà thức thì mừng thầm, rồi nghe tiếp mấy lời chưa xét bắt chú rồi tôi. Còn con Xinh bợ bỏi rồi lo sợ quá tim nó đập mạnh liên liên. Mụ chủ nhà kéo guốc lệt-bệt đi ra, bận áo bà-ba lụa trắng quấn lãnh, bộ mặt hơi sực-sự. Chú ba Đưng rón-rén bước vô gần, m hchào Thim bảy ngủ sớ qua, liền hỏi:

— Con nhỏ nầy đây hả?

— Dạ nó!

— Ý! nhỏ quá mà mần mụn cái gì cho được, vậy mà hỏi tới sáu đồng, thiệt là mắt quá. Họ còn nài-ni cho con họ ở không mà ăn cơm. tới còn không thèm. Mà nó tên gì? mấy tuổi, coi dẹp dữ vậy?

— Thưa tên Xinh, mười bốn tuổi.

Thim bảy Tợn suy nghĩ một chút rồi trở vô buồng lấy bạc ra đưa cho chú ba Đưng và nói:

Nè! bạc đủ sáu đồng ấy. Đồng tiền nầy là tiền nghĩa, khỏi tù khỏi rạt, gần vợ gần con là tiền của tôi đây, nghe hôn! trợ nguy cho anh thì rán nhớ giùm trả mau mau cho tôi đa! Chớ con nhỏ của anh bộ bị mũi chưa sạch tôi nuôi nó còn tốn cơm thêm cho tôi, chớ không ích gì hết. Thôi anh về đi, để nó đó, bạc đây lấy đi!

Chú ba Đưng hai tay thò lấy bạc bộ buồn bã vô hồi. Thim bảy Tợn còn dạy qua con Xinh mà gằn thêm nữa:

— Con nhỏ kia, mầy thấy cha mầy lấy bạc không?

(Còn nữa)

ANNEXE

CHÂN-THANH

2 cái nhà lanh lợi ở
7 cán phố mới cất.
Tại đại lộ Delamare, Cantin-ville
dùng dạy đủ các lớp ưu học và Cao-đẳng tiểu-học (classes primaires et primaires supérieures)
Nhận học-sinh ở tỉnh, ăn ở đưa rước và ở ngoài.

Ngày khai giảng:
8 AOUT 1934
Đốc học bà Chu-thanh:
PHAN-BÁ LÂN
Tốt-nghiệp Cao-đẳng Sư phạm Cựu Chinh-học Pr. Supérieur)
Trường Collège de Cantho.

BỆNH RUN
nhất-quyết trị tiệt, bằng thuốc của quan đốc-tờ DUHOURCAU
là thứ thuốc rất nhạy mà rẻ tiền nhất.
Chỉ 12 viên là khỏi bệnh cần thuốc lắm.
Nhà bào-chế Louis DEGOUY phụ
Quản và bán Thuốc-điều.
Bán tại nhà LEGOUX phụ
6, Rue Louis-Blanc, La Garenne (Seine)
Trước khi sử dụng xin hỏi Docteur Paris
sur Bien đọc kỹ bảng thuốc in.

Tin tàu tới

Ở Pháp lại
L'Annam 10 Août (C..)
Le Min 13 Août (M.M.)
Le Compiègne 16 Août (M.M.)
L'Aramis, 19 Août (M.M.).

Ở Sau và Trung-kỳ về
Le Cap Padaran 17 Août (C.R.
Le Claude Chappe 17 Août (Ib.M)
Ở Trung-kỳ về
Le Yalou 12 Août (M.M.)
Le d'Artagnan 17 Août (M.M.)

Tin tàu đi

Qua Pháp
Le Yalou 18 Août (M.M.)
Le Cap Padaran le 22 Août (C.R)
Le d'Artagnan 19 Août (M.M.)
Đi Trung Bắc-kỳ
Le Claude Chappe 20 Août (M.M.)
L'Ango 12 Août (C.R.)
Qua Tàu và Nhựt-bổn
Le Min 15 Août (M.M.)
L'Aramis 23 Août (M.M.).
Qua Singapore:
Le G.G. Merlin 13 Août (S.A.M.I.)

GIẾT SẠCH...

Muỗi, ruồi, kiến, lằn, bọ chét sâu bọ v.. v... bằng thứ:

INSECTICIDE M. G.

Thứ thuốc trừ loài sâu bọ nầy có bán tại Nhà in Union 57 rue L. Mossard Saigon.
Một chai litre : 1$50,
Chai nửa litre : 0 . 80,
Một phần tư litre 0 40.

Trong vùng đất Việt

Giá lúa gạo bắp

Tại Saigon ngày 8 Août 1934

Gạo *(Chưa kể tiền thuế, bao lấy luôn mỗi tạ 60 ki-lô 700)*

Gạo số 1, 35% tấm	tới 2 35 tới 2 45
Gạo số 2, 40% tấm	tới 2 25 tới 2 35
Gạo số 3, 50 tới 55% tấm	tới 2 15 tới 2 20
Gạo lức 5%	tới 2.00 tới 2.10
Tấm số 1 và số 2	tới 1.75 tới 1.80
Tấm số 3	tới 1.60 tới 1.65
Cám trắng	tới 1.05 tới 1.15
Cám gạo lức	tới 0.60 tới 0.65

Lúa *(Cho đến nhà máy Cholon, bao lấy luôn — Mỗi tạ 68 ki-lô)*

Lúa xay gạo thượng hạng	tới 1.60 tới 1.65
Lúa xay gạo số 1	tới 1.50 tới 1.55
Lúa số 2, 40% Nhựt-bổn	tới 1.40 tới 1.45
Lúa số 2, 50 tới 55% Java	tới 1.30 tới 1.35
Lúa xàu	tới 1.25 tới 1.28

Bắp đỏ *(Bán tại Cholon 100 ki-lô, giá tháng 7 - 3$85 tới 3$95)*

KÍNH CÁO ĐỘC-GIẢ

Trường trải gần một năm nay, chúng tôi đã bước đi một khó khăn khá đỗi con đường cải-cách.

Vì khi cải-cách đến giờ, ngoài số độc-giả hằng năm đã cùng quen biết với bổ báo lâu nay, còn mất rất hơn đọc vì quá yêu mà giá thời lợi khuyến lệ hoặc tự cổ-đông giảm cho. Bởi đó số độc-giả mới mỗi ngày một tăng lên.

Chúng tôi không biết dùng lời lẽ gì cho xứng đáng để mến tạ cùng lòng bạn đọc.

Nhưng nhà in chúng tôi có bán rất nhiều thơ tuồng truyện, chúng tôi liền nghĩ rằng dâng sách cho các bạn độc-giả mới.

Vì nào mua báo L. . V. trọn một năm, chúng tôi xin tặng không 12 quyển; mua 6 tháng xin tặng 6 quyển; và bà tháng xin tặng ba quyển.

Chúng tôi xin tặng không trong vòng bảy ngày mà thôi.

Bạn đọc nào ở xa, xin gởi tiền mua báo thêm tiền gởi sách. Những sách sẽ biên cho độc-giả xin kể ra như sau, tùy ý độc-giả chọn lựa.

Năm-kỳ phàng-tục 1 & 2; Thư Lăng Châu; Bà Chúa mê dạy con; Nhựt-điện, nhi-điện; Phi-vân liên đối 1 & 2; Tiết-đình-San 4 5, 10, 15; Tam quốc 1, 3, 5, 6, 17 17 su 31 su 31; Mộng trung duyên 1; Thuận trị quá giang 1 & 2; Phi-Long 1 & 4 7 & 11; Ngũ-hổ B nh- 2 5 6 7; Tuy dương 1 2; Phân-trang-lầu 7 & 8; Giọ đâm đi số 1 & 12; Nhạc-Phi 2 5 & 27; Tiên cảnh bio- ân 2 & 9; Sự tích giặc Âu châu 1 & 6; Chuyện khôi-hài; Nữ Tắc; Thiên ác hữu báo.

Cuộc xổ số Tuần-lễ Nhi-đồng

Bốn giờ chiều hôm qua, ban Trị-sự xổ-số giấy số Tuần-lễ Nhi-đồng đã họp lại tại dinh Xã-Tây và mở cuộc xổ số. — Những số trúng như sau đây

Số		trúng	500 $
78.433			250
61.127			200
21.847			100
80.025			50

Năm chục số sau đây mỗi số trúng 20$00

13.078	58.168	21.132	61.185	70.206	37.881	25.891	42.178	00.830	07.165
55.068	90.103	02.742	95.121	21.711	65.011	58.173	38.953	83.892	30.022
15.096	29.916	74.792	53.037	71.841	16.341	99.552	14.171	51.898	59.106
15.059	21.329	33.552	45.700	77.357	66.891	24.029	46.008	38.875	95.198
11.628	81.731	01.071	29.971	31.289	51.078	26.779	68.298	62.067	25.916

Chín chục số sau đây mỗi số trúng 10$00

07.073	96.557	31.241	65.001	72.968	70.685	78.115	09.326	08.051	66.951
99.735	14.922	53.972	61.917	36.951	51.711	36.802	70.822	61.926	11.124
60.076	74.650	61.640	51.285	11.080	81.075	52.791	11.853	71.014	91.936
67.868	55.633	24.917	83.878	71.987	01.831	00.077	65.061	92.382	11.850
55.871	00.171	24.906	51.118	36.747	90.378	61.078	72.858	92.273	56.815
11.876	26.101	16.887	14.092	82.583	71.948	11.126	62.818	75.232	81.826
75.878	72.555	32.875	00.272	61.181	51.855	78.083	55.112	10.112	60.737
21.738	23.686	17.687	71.600	56.773	20.880	90.076	28.709	66.916	97.051
11.229	27.397	98.382	95.281	11.677	77.833	51.076	21.851	52.746	10.815

Ai trúng số coi liu này là tại tòa Kiểm-duyệt lãnh tiền từ 4 giờ tới 6 giờ Mỗi bữa cũng vào giờ ấy.

THANH-TÂM NỮ-CÔNG-HỌC-ĐƯỜNG

Nos 227 229 231 Bd Galliéni — SAIGON (gần gare Louvain)

Kính qui Bà, qui Cô,

Lập thành nay đã bai năm, một cơ sở thiết dụng cho chị em ta bước vào con đường bề ý lại, có chức-nghiệp ra giúp ích cho đời hầu làm cho vẻ vang gái nhà Nam-Việt. Tục ngữ có câu « Ruộng tư bề sào bằng nghề trong tay » tục ngữ nầy ai cũng cũng nhận rằng : « Phụ nữ ta cần phải có chức nghiệp mới mong phần đấu cùng thế cạnh tranh sống bình chết mạnh. Chị em học giúp cho Nữ-công Học-Đường tất nhiên chị em nâng cao trình-độ cho Phụ nữ. Học thành tài tương cứ tặng cho bằng cấp.

Các cô chuyên-môn dạy giúp cho trường Nữ-công.

1. Mlle Thanh-Tâm, Dạy thêu máy Tây, máy Tàu áp bông nhung, thêu sao nhảy kim thời
2. — Lê-ngọc-Nương, Dạy thêu laine tay, laine máy, làm đồ bằng nỉ.
3. — Nguyễn thanh-Liên, Dạy thêu áo breder, may đồ đầm và thêu khăn đội.
4. — Nguyễn-thị-Phấn, Dạy may đồ y phục Annam và lối áo dài.
5. — Nguyễn-minh-Nguyệt, Dạy lớp nón làm mặc mưng, may chemise tân sang.
6. — Nguyễn-thị-Tú, Dạy may chemise và đồ pyjama.
7. — Chung-bạch-Mai, Dạy làm bánh mứt nấu ăn Annam và dạy làm bánh kẹo các kiểu.
8. — Nguyễn-thị-Năm, Dạy nấu ăn Tây, dạy tỉa mứt bông đủ thứ, dạy thêu bông đường, bông pha, cùng chim
9. Mlle Triệu-Trường, Dạy làm bon bon và đủ các thứ bánh Tây.
10. — Quảng, Dạy nấu ăn Tàu. 11. Mme hành, Dạy thêu bắc chỉ mặt và chỉ vàng.

Học phí mỗi cô đi tháng 8 đồng ở ngoài, ở trong 15 đồng. Cho tới gởi cho cô Thanh-Tâm, 227 POULEVARD GALLIÉNI (SAIGON)
Trường cũng có lãnh may áo dài lót, chemise, pyjama chemise, tính giá rẻ, có trữ bán đủ thứ chỉ theo, có lãnh làm bánh mứt cho đám tiệc.

NGÀY 1er SEPTEMBRE 1934 TỰU TRƯỜNG

INSTITUTION du CENTRE

(Trung-ương Học đường) — Đường Arriès (Mỹ tho)

Do M. Nguyễn-văn-Châu, cựu Giáo-sư các trường tư Saigon chủ trương
Dưới sự coi sóc Ban-danh (Đồng ấu đến lớp 4e Année)

Bốn điều cha mẹ học sanh cần để ý hơn hết:

I.—Trong bực Học-đường là một cái trường cất để làm trường học, lớp học rộng rải, bợp phép vệ sanh, không phải phô nước làm trường học chật hẹp.

II. Các Giáo-sư trường Trung-ương đều chuyên cần dạy dỗ, nên hễ lòng làm trên bằn trên.

III.— Trường Trung-ương ở tỉnh thành, nên học sanh tranh đặng cái tệ làm chơi bỏ, và xa xỉ, như các bạn học-sanh ở mấy trường ở kinh đô (Saigon).

IV. Bực trường Trung-ương rất rẻ.

GIÁ TIỀN TRƯỜNG:

1re	Année tiền học mỗi tháng		4$
2e	—	—	5$
3e	—	—	8$
4e	—	—	10$

Tiền cơm (pension) mỗi tháng 8$, lớn nhỏ cũng vậy hôn tiền giặt ủi.

Muốn hỏi điều lệ xin viết thơ cho: Directeur de l'Institution du Centre (Mytho)

PENSIONNAT

HUỲNH-KHƯƠNG-NINH

Kết quả rất mỹ mãn trong mấy khoa thi vừa rồi:

Cấp bằng tiểu học. Đậu trọn 60 trò.

C. p bằng sơ-học. Hi thi 78 trò, được chấm đậu 45 trò (có hai cô nữ học sanh cũng được chấm đậu).

Brevet élémentaire. 3 trò được chấm đậu

Brevet d'enseignement primaire supérieur. 3 trò được chấm đậu

DIPLÔME

8 trò chấm đậu, kể tên dưới đây:

1 LÊ-VĂN-ĐỒ	Section B	5 NGUYỄN-VĂN-NHƠN	Section
2 ĐOÀN VĂN PHẢI	Couture	6 HUỲNH-VĂN-SAU	Couture
3 HỒ VĂN HUỆ	Couture	7 TRẦN-VĂN-HIỀU	Giadình
4 NGUYỄN-VIỆT-HIỀN	Section	8 TRẦN VĂN LỘC	Section

Kể từ ngày tự trường 1er Août 1934, giá tiền học nơi Bổn trường, mỗi lớp đều sụt bớt, rẻ hơn các trường tư khác, có hạp thời cuộc kinh tế ngày nan này.

Giá tiền học (ở trong và ở ngoài) như định theo dưới đây:

LỚP HỌC	HỌC Ở TRONG (Internes)	HỌC Ở NHOÀI (Externes)
Năm thứ tư	20$00	10$ 0
Năm thứ ba	19.00	9.00
Năm thứ hai	17.00	7.00
Năm thứ nhứt	16.00	6.00
Lớp nhì	14.00	4.00
Lớp nhứt	13.00	3.00
Lớp ba	12.00	2.0
Lớp tư	12.00	2.00
Lớp năm A	11.00	1.00
Lớp năm B	10.00	1.00

Học trò ở trong khỏi phải trả tiền giặt ủi.

Trường có giáo sư danh tiếng dạy học sanh được mau tấn phát, rồ by vọng sẽ được đậu trong mấy khoa thi khắp Đông-dương đều nghe tiếng. rẻ nào muốn học phải gởi thơ dặn chỗ trước.

HUỲNH-KHƯƠNG-NINH

59 61 Rue d'Aries saigon (Dakao)

MANUFACTURE SAIGONNAISE DE CARREAUX & BRIQUES

Société d'Exploitation des Établissements

BROSSARD MOPIN

Kể nghiệp

Đồng lập từ năm 1900

số 5 đường Lucien Laroutore

CHODUI SAIGON

(gạch bông tốt thượng hạng, nhiều kiểu mới rất xinh đẹp làm bằng Xi-măn đủ thứ màu và các vật dụng đều ở Pháp-quốc lại

Xin mời quí vị đến xem, kiểu gạch bông mới bày, đẹp lắm của bán hạ xuống rất nhiều. Xin viết thơ hỏi sẽ gởi mẫu nhỏ theo cho.

VỪA RA THÔNG

Hội Vạn-Quốc Tiết-Kiệm

HỘI HIỆP BỔN NẶC DANH PHÁP

Dưới quyền kiểm soát của Chánh-phủ Đông Pháp

Vốn 1 000 000 lượng (Thượng-Hải)

và 8 000 000 phật lăng đã đóng tất cả

QUẢNG-LÝ CÔI ĐÔNG-PHÁP tại SAIGON

số 26, đường Chaigneau

Chi-nhánh ở tại Hanoi, số 58, Đại lộ Francis Garnier

Chi-nhánh ở Nam-Vang: số 94 đường Galliéni

Muốn lập vốn — Muốn lập tư bổn

Muốn để dành tiền cho con trai ăn học

Tài hãy mua tờ của hội VẠN QUỐC TIẾT-KIỆM:

— Tờ 1,000 lượng — mỗi tháng góp 8 đồng

— Tờ 500 lượng — mỗi tháng góp 4 đồng

— Tờ 250 đồng mỗi tháng góp 2 đồng

Đồng dự phòng: 1.— Cuộc xổ số hồi vốn lại mỗi tháng kỳ trong năm đầu.

2.— Cuộc chia 1/3 tiền lời của Hội, sau khi đứng vững được 2 năm.

NÊN LƯU Ý: Hội còn đang nhiều người chắc chắn sẽ tới đăng làm quản-lý những nơi mà hội chưa có người

Cuộc xổ số ân hội Cựu [illegible]

Hội Cựu-chiến-sĩ mới được chép mở ra một cuộc xổ số để lấy tiền giúp vào quỹ của hội và giúp các cựu chiến-sĩ thất-nghiệp.

Kể sự số trúng kể ra sau đây:

1 số độc đắc trúng	2.000$
2 số trúng	500$
10 số trúng	100$
20 số trúng	50$

Mỗi số là một đồng. Giấy số bán ra chỉ có 12.000 tấm. Số độc đắc 2000$ sẽ cho trúng trong các số đã có người ta mua rồi.

Ngày xổ số nhứt định và không dời nữa: 15 Août 1934.

MỖI SỐ 1$00

Xin lưu ý: Mua giấy xổ xin gởi măng-đa và pau thêm 0$20 tiền recommandé cho:

Madame Nguyễn-thị-Tuyết

103 rue d'Espagne

Saigon.

Muốn chữa khỏi bệnh Sốt-rét-cách-nhứt và bệnh

SỐT-RÉT-NGÃ-NƯỚC

nên uống thuốc

QUINOFORME

Thuốc-bổ, Thuốc-viên và Thuốc-bánh

Chất hóa học đốc-nhất đáng ở trong các thuốc-địa Đại-pháp.

Gửi bán ở các hàng thuốc tây.

Laboratoire LACROIX, 37, Rue Pujol, PARIS

Khăn đen Suối-đèn

HẠ GIÁ

Tôi còn đương làm những khăn khăn đặt riêng tây theo ý mỗi ông; xin viết thơ nói rõ mấy lớp để tôi sẽ làm y theo gởi lại, vách lành hóa giao ngân, số phí tôi chịu. Quí ông ở gần đây xin mời đến nhà trước xem mẫu đến sau để bỏ lựa khăn cho vừa ý.

Bùng và nhiều gò kiểu mới giá	3$50
Bùng và nhiều gò hạng nhứt ...	2.00
Cầm nhung nhiều giá.....	1.80

NGUYỄN-V.-BỘP.

Ké-nghiệp Suối-đèn

(gare Saint-Jean)

THƯƠNG-MẠI HỌC-ĐƯỜNG

19-21-23 rue

Huỳnh-quang-Tiên

(gần gare d'Arras) SAIGON

Daetylographié

Sténographie

Comptabilité

ANGLAIS — FRANÇAIS — CANTONAIS

Học phí nhẹ

mỗi tháng ở ngoài 5$

ở trong 15$

RƯỢU KHAI VỊ

CINZANO

GIÚP CHO CÁC NGÀI DÙNG CƠM ĐƯỢC NGON MIỆNG, THÊM SỨC VÀ THÊM NGHỊ LỰC

Có trữ bán khắp mọi nơi

Tổng Đại-Lý: **L'U. C. I. A.**

135, Đại lộ Charner — SAIGON

Một cái trường tư do một nhóm thanh-niên du-học lập ra được một năm là

Pensionnat VÕ-THANH-CƯ'

205, rue Frère Louis (ngang Ô-MÁ), SAIGON

Trường có:

1° — Sân rộng và hồ tắp lội.

2° — Dr Nguyễn-văn-Nguyện, ở 82 đường Lagrandière châm-nom sự vệ sanh và thăm bịnh mỗi tuần.

3° — Dạy từ lớp đồng-ấu cho tới lớp năm thứ tư cao-cấp sơ-học.

4° — Lãnh học trò con gái học ngoài.

5° — Các niên sư như ý ông.

Võ-thành-Cử, cựu Đốc-học trường Tam-bình, tú-tài triết-lý (Toulouse)	Chuyên dạy văn khoa
Lê-chí-Thệp, cựu sinh-viên trường Y-khoa đại-học (Paris); tú-tài toán-học và triết-lý.	
Lê-chí-Thọ, cựu giáo-viên trường Huỳnh-văn-Phẩm, tú tài toán-học (Paris)	
Trần-Kiệt, cựu sinh-viên trường Cao-đẳng (Paris), tú tài khoa học	
Hồ-hữu-Tường, cựu giáo viên tập sự trường trung đẳng Lyon, cử nhơn toán học tốt nghiệp toán pháp đại-học (Paris).	Chuyên dạy khoa học
Trần-minh-Hoàng, cựu giáo viên trường Nam-Hưng và trường Nguyễn-Du tú tài toán-học (Bordeaux)	
Lê-văn-Trị, cựu sinh-viên lớp trung đẳng trường Pétrus Ký, cấp-bằng các cấp sơ-học	chuyên dạy lớp thi bằng sơ-học.

6° — Lãnh nuôi cơm tháng học trò ở học ngoài trường Pétrus Ký.

Thơ gởi cho Monsieur le DIRECTEUR

du Pensionnat VÕ-THANH-CƯ' 205 rue Frère Louis — SAIGON.

NGÀY TỰU TRƯỜNG: 1er AOUT 1934 (nhằm ngày 21 tháng sáu)

Hột xoàn 4-lơ-măn

(gọi nước nước Đức—

Bánh bằng hột xoàn thiệt về đủ phương-diện, nhứt là về sự trau chuốt kéo, chiếu nhiều về cùng nhắc. Hột xoàn Đức quốc cũng chắc cho đến đổi lấy búa đập không hư mẻ, ngâm trong dầu hao nhiều năm hay đốt trong lửa cũng không hề kém sắc. Khỏi phải sợ gì hết, hột xoàn Đức có thể đồng như hột xoàn thiệt trong nhiều năm cũng được. Bề lớn từ 1/20 của một carats tới 10 carats. Kể luôn tiền gởi giá bán mỗi carat 4800. Ai mua ba carats mỗi lần được cho không thêm một carat hết thảy là 4 carats). Nhơn vì ở Penang không có nhà thợ lãnh hạc được bèn ai muốn mua xin định luôn giấy bạc nhà bằng Đông-Pháp trong thơ gởi bằng cách đảm bảo (Ai muốn xin kiểu mẫu xin viết thơ hỏi song phải có gởi theo 1" con cò dán thơ mới con 3 xu). Catalogue cho không (Viết thơ bằng chữ Pháp hay chữ Hán).

GERMAN DIAMOND COMPANY

PENANG (Via Singapore)

PHÁP HOA VIỆT TỪ THOẠI

法華越辭話

Số 229

Soạn giả: Cao-minh-Chiêm, Trần-trọng-Kim

C — Co.

Coupe-papier : một chè hoặc cối chè chi chỉ dao (dao cắt giấy, cắt giấy, thứ dao bằng cây hay bằng xương)

Coüper : 1 triệt thiệt (cắt cụt, đốn); 2 gián đoạn (cắt đoạn, không liền tiếp); 3 đậu tuyệt (đón ngăn, trừ tuyệt)

Couper pied à un abus : trừ ác vụ tận, trảm thảo trừ căn (trừ hết gốc độc, như ắt có phải cắt tới gốc)

Couper un habit : tài y (áo may áo)

Couper dans le vif : dao cắt nhạp nhục (dao ắt vào thịt)

Couper les vivres : tuyệt thực (bỏ ăn)

Couper les communications : đoạn tuyệt giao thông (tuyệt đường giao thông)

Couper du lait : xung ngưu nhũ (hòa sữa bò với một chất nước khác)

Ce couteau coupe bien : thứ dao phá lợi (cây dao nầy bén lắm)

Couper par le plus court chemin : điều cận lộ (đi đường tắt)

Se couper : 1 tự thương (tự mình làm bị thương); 2 tự tương mâu thuẫn (hai đảng trái ý nhau, chẳng hiệp nhau)

Couperet : 1 thiết nhục dụng đại đao (dao phay xắt thịt); 2 đoạn đầu đài thượng dụng đao (dao chém đầu người)

Couperose : 1 lưu toan lưu xưng (lèn chì một thứ phèn) — danh-từ hóa học; 2 hồng chẩn (mụt đỏ nơi da mặt) — danh-từ y-học.

Couperose bleue : sanh lưu toan đồng.

Couperose verte : lưu toan thiết.

Couperose blanche : lưu hóa á duyên.

Coupe-rose : 1 ái chẩn (sanh mụt đỏ nơi da mặt)

Se couperoser : phát chẩn tử (sanh mụt đỏ tử mụt)

Coupeur : 1 triệt tiệt bộ thất chỉ nhơn (thợ cắt áo); 2 triệt cách công (thợ cắt dạt đóng gấy)

Coupeur de bourse : xảo triệt tạc thượng (trộc giỏ)

Coupie : 1 liên hệ (dây buộc liền nhau); 2 nhứt đối (đôi, cặp, đấy xích, cột hai con vô

Une coupée d'œufs : noãn lưỡng mai (hai cái trứng); 1 thất ngẫu, phối ngẫu (đôi cặp vợ chồng); 2 đồng chi (đồng lòng; 3 thuyền chi lưỡng bàng (hai bên mạn thuyền)

Coupler : đối tục, đi trướng thất hệ tại nhứt xứ (cột, xích lại từ cặp từ đôi)

Couplet : 1 thi ca (câu thơ, bài thơ câu văn); 2 kết cú đồng âm chi thi vân (vần thơ, câu kết đồng một âm vận)

Coupole : 1 viên đỉnh (nóc nhà tròn) — danh từ kiến trúc; 2 điểm hàng đỉnh chi tư linh tháp (cái tháp quan Tu-linh ở nơi tàu lận, tháp gác súng) — danh-từ hàng-hải

Coupon : 1 bộ phiên (miếng hàng gấm ắt còn dư lại, giẻ rẻo, vụn); 2 thâu lợi tiểu phiếu, tức phiếu (miếng giấy rẻo thâu tiền lời, giấy tiền lời)

Coupon de loge : kịch trường nhập tọa khoán (giấy coi hát, gấy vào ngồi trường hát)

Coupure : 1 thương đao (dao cắt dứt); 2 triệt đoạn (sự cắt dứt từ khúc từ miếng)

Cour : 1 thiên tỉnh, đình (sân sân châu); 2 triều đình; 3 cung điện; 4 đình thẩn; 5 cao đẳng pháp viện (tòa kêu án tòa trên); 6 phá quan-quan tòa kêu án); 7 siêm du (a dua với kẻ sang)

Cour de céleste : tại thiên giả (các thánh ở trên trời) — danh-từ tôn-giáo.

Cour d'assises : trọng tội tài phán sở (tòa đại hình)

Cour d'appel : không tố viện (tòa phúc án)

Cour de Cassation : đại lý viện (tòa Phá án)

Cour des comptes : hội kế kiểm tra viện (tỷ các quan thanh tra ở sở Tài-chánh)

(Còn nữa)

IMPRIMERIE DU LỤC-TỈNH TÂN-VĂN

Directeur-Propriétaire : NGUYỄN-VĂN-THOẠI

87, Rue Lucien Mossard. — SAIGON

TIRAGE 3.500 EXEMPLAIRES

Le Gérant : LÂM-VĂN-NGỌ

2271

9 Août - 34

MỘT CÁI TIN ĐÁNG MỪNG

DẦU NHỊ-THIÊN ĐƯỜNG VE NHỎ SẮP RA ĐỜI

Khắp cả Đông-Pháp, ai ai cũng đều biết thứ **Vạn ứng Nhị-thiên-dầu** *của tiệm thuốc* **Nhị-Thiên-Đường** *ở tại Cho'on đường Canton số 47 chế ra là thần hiệu và cần ích cho mọi người hơn hết. Giá chỉ bán có 0$26 một ve mà thôi.*

Nay nhằm lúc đồ khó, nhiều người túng ngặt, kiếm chẳng ra tiền. *Vì sự ích lợi chung nên tiệm* **Nhị-Thiên Đường** *mới chế ra* **Vạn ứng Nhị-thiên dầu** *ve nhỏ cũng y một thứ dầu trong ve 0$26 bán từ thuở nay vậy, chỉ bán 0$10 một ve. Tưởng với giá đó người nghèo cũng có thể mua nổi mà dùng trong cơn hữu bịnh. Thứ dầu này để trong mình cho thường, nó chữa-trị về bá hứng rất hay, dùng nó mà cứu-cấp những bịnh thình lình thì công hiệu lắm.*

Trong hạ tuần tháng ba tây này thì có thứ **Vạn ứng Nhị-thiên-dầu** *ve nhỏ ra đời nên* **Nhị-Thiên-Đường** *xin cho quí vị hay biết trước, đặng đến chừng đó mua về sẵn mà dùng.*

Hình ve dầu bán 0$26 tự thuở nay

Hình ve dầu nhỏ bán 0$10 sắp ra đời

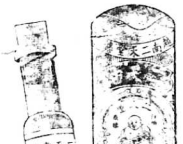

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
17, Rue de Canton, 17 -:- CHOLON

THUỐC NHỨC ĐẦU
ASPIRINE
DES
USINES DU RHONE

CHỮA KHỎI :
NHỨC ĐẦU
BỆNH CẢM
BỆNH GHÍP
CÁC CHỨNG ĐAU NHỨC

Thuốc nào tự nhận là công hiệu hơn cũng chớ tin
Hãy nhứt định dùng thuốc "USINES DU RHONE"

Thuốc điếu hiệu
«TAM-KỲ»

Hút không khó cỏ, mùi thơm nhẹ khói mà lại giá rẻ.

Cie Indochinoise
des
TABACS
17, Bd Kitchener -:- SAIGON

THUỐC
«VÕNG CẢM-THẠCH»
RẤT THƠM NGON

Hãng I.U.C.I.A. vừa phát-mại thứ thuốc lá hiệu JADE (Vọng Cảm-thạch) rất vừa thơm, vừa ngon, giá bán rất hạ, mỗi bao 20 điếu, giá chỉ bán có 5 xu thôi.

ÁI-TÌNH TIỂU-THUYẾT

Trăng già độc-địa

Số: 18 Tác-giả: TRƯƠNG-LẬP-TẠO

Con mó-cói

Công-Duyên nói rồi ra dáu hổ các bạn lui. Vừa đi cậu vừa vừa lắm-bẩm: «Tức quá! Họ khinh-miệt tôi vì hai chữ thể-thao. Để rồi tôi làm coi họ còn dám khinh-thường thể-thao nữa không mà!». Các chiến-tướng đều nói: « Coi bộ cả nhà đó còn hủ-lậu quá, nên không ưa thể-thao thì phải. Hồi nãy bác tuốn ra những lời miệt-thị thể-thao quá, làm cho chúng tôi phật dóa, muốn ra tranh-cải cùng bác, nhưng còn nể bạn. »

Khi ấy, ông hội-trưởng thấy khí-sắc của Công-Duyên không được vui, thì ông biết thấu đến tim can của cậu, nên ông khu-đa cậu: «Trò cháo đừng buồn. Thân cháu bây giờ như cói-cue, cháu hãy dìu nhà cậu ở đi, cậu ra tay đưa-bọc cho. Còn việc học-hành, cháu con mong đó là ơ chi. Cháu hãy xét lại coi bây giờ học cho rồi ra làm gì? Không làm gì hết lại thêm chết đói là khác! Chi bằng, còn nhỏ tuổi như cháu, cháu rán tập-dượt đi, lớn lên thì cái danh-tiếng của cháu còn ai không bết ở Namkỳ? Chừng đó, cậu sẽ giới-hiệu cháu cho mấy bộ lớn ở Saigon. Hồi nào chẳng hoan-nghênh cháu? Hội nào chẳng trong-dụng cháu? Khỏi nói thì cái tương-lai của cháu sẽ bỏ rồi! Mà bỏ thật, phải không cháu?

Công-Duyên nghe hết đầu đuôi thì mừng rỡ vô cùng, cậu tự rằng: «Thân cháu như ngựa không cương, nhờ cậu dìu-dắt vào nẻo công-danh thật ơn ấy đâu cái công sanh thành của cha mẹ cháu cũng không sao dám sánh.

— Ô, có ra chi mà bỏng ngại. Với con cháu mà kể ơn kể nghĩa nữa sao? Cháu cứ yên lòng đ.»

Thế là từ đây yên phận của Công-Duyên.

Ở nhà Bá-Nghĩa khi Công-Duyên bước chơn ra đi rồi, cậu liền đem qua nói với Văn-Thanh và Thoại-Lang rằng:

«Đ hai em thấy chưa? Anh ba của hai em vì mê thể-thao mà làm cho mẹ cha buồn rầu; có được ean-gián còn lại làm dữ với cha, đến đỗi phải sanh ra sự rủi-ro thiệt mạng cha. Đó là một tộ. Cha chết rồi còn muốn làm dữ với mẹ, buông lời ngỗ-nghịch cù người. Đ là hai tội. Anh ba của hai em phải tội như vậy, cũng bởi không chịu lo học-hành, chỉ biết chơi bời cho sướng thân thôi. Hai em đây cũng thế, chớ chẳng khác gì! Hai em có bao giờ nghĩ sự học hai em là trọng đâu, anh nói thiệt! Nghe là cái gương cho hai em soi đó!»

Văn-Thanh nói rằng: «Thưa anh, hai em đã biết rằng anh ba làm như vậy là không phải; hai em chỉ có bắt thể thôi. Còn việc học-hành của hai em, dầu đến như anh nói vậy.

— Gặp dịp phải nói ra luôn, chớ để lần-nếp hoài bao giờ hai em đâu được soi mình đâu. Nãy hai em! Thật hai em không có mê thể-thao như anh ba hai em, nhưng hai em có nuôi cái khuynh-hướng khác hẳn: mê tiểu-thuyết, mê nó ở nỗ không còn kh học-hành chi hết.....

— Hai em ưa đọc tiểu-thuyết, bởi hai em nhìn nó là món giải trí của hai em trong lúc ha h-nhàn vô-sự. Còn những sách triết-học cùng lý-thuyết cao-xa, hai em không thiết đến, bởi mấy món đó sách đó, muốn ng ê-cứu lý-tanyết đó, phải tìm tòi, phải suy-nghĩ, chẳng mệ lắm sao?

— Ô hay, nói như hai em vậy thì trình-độ học-thức của hai em bao giờ được nên cao lên! Nãy hai em, số-dĩ hai em chế cái nọ, ưa cái kia, là vì khi bắt đầu đọc một cuốn tiểu-thuyết nào đó, hai em bị cái bi-mật lý-kỳ, cái ái-tình lâm-li, cái thể-thao kịch-liệt của nó khuyến-dụ hai em, hai em phải vì nó mà chế đ sách khác. Nay đã thành ra bịnh khó trị. Đã là món giải-trí, sao người ta không nên cao cái cao-thượng của ái-tình đặng làm tiêu-biểu cho thanh-n ên nam nữ, lại vẽ ra chi cái rắ ịch gì Sở mưa Tần? Đã là món giải-trí, sao người ta không dầu những lục-liệt-onnh trong quốc-sử dặng gầy dựng lại cái lòng hos-i cổ đã ngủi-lạnh ở ai ai, lại phô ra chi cuộc vui buổi chiều, cuộc sướng buổi mai? Cái tâm-lý yếu-hèn của mình là vậy, trách gì người viết sách được thế lợi-dụng chỗ *yếu-điểm đó mà viết ra thế kia!*

(Còn nữa)

Công hiệu thần tốc của thuốc **PILULES PINK** ngấm sâu vào tới các cơ-thể trong mình. Thứ nhiều được có sức khoẻ, thấy đó, tiêu hoá dễ, các cơ thể khoẻ hẳn mọi mét. Công hiệu thần tốc ấy do bởi thuốc **PILULES PINK** thêm cho các cơ thể chất cần nhất cho sự vận chuyển của các cơ thể ấy: máu có nhiều vòng máu đỏ, máu đỏ đủ nuôi các cơ-thể bền vậy công hiệu to nhất của **PILULES PINK** là làm cho sinh ra nhiều máu và lọi cũng khiến cho các gân-huỷ được dồi-dào những máu tốt ấy, và làm cho các cơ quan chạy điều.

» Thuốc **PILULES PINK** là một thứ thuốc tốt nhất để chữa những bịnh thiếu máu, phiền muộn, bệnh nhọc mệt, bệnh tới tới lớn số, bệnh trở về già, bệnh đau đa-dầy, nhức đầu, mỏi gân, kinh nguyệt bất điều. »

Thuốc **PILULES PINK** bán tại khắp các hàng bào chế tây.

Các cô cô em!
NÀY CHO CÁC EM NHỎ CỦA
GUI CÔ ĂN SỮA ĐẶC, CÓ ĐƯỜNG
NESTLE

HIỆU
CON CHIM
Là một thứ vật thực rất ăn
rất bổ và dễ tiêu hoa

Hãng NESTLÉ số 35 được ... Mac Mahon có sở hữu nuôi dưỡng con nít bằng chất ... của Bác-sĩ Vidal. Quí Bà quí Cô muốn dùng xin ... tài hãng sẽ gởi tặng ...

TIÊU ĐỘC — PHÁT HÃN
TRỪ TIỆT BỆNH NỌC — HẠC LÃO TRỢ BỔ V. V.
TA LOC
Máu ta bằng thuốc
SAN-SỜ-PA-RAY
PA-RI-DI-EN-NỜ
(Salsepareille Parisienne)
Thuốc chuyên-môn rất công-hiệu để chữa bệnh ngoài da
Bán tại khắp các hãng bào-chế lớn
THANH LƯƠNG
Bán buôn tại số nhà 8, rue Vivienne PARIS

Enterobyl
ÂNG-TÊ-RÔ BI-LỚ
THUỐC CHỮA LÁ GAN
Thiếu chất ăn là gan ...
Hơi tốt bổ ... Bình gầy mòn ...
Hình người dê ...
Bình ở các xứ nóng ...
E. DEHAUSSY, là quan đốc-tờ khoa vật-lý. Cử nhân khoa cách trí. Nguyên làm đầu coi các công việc thực hành ở đại học môn thuốc, số 16, Rue Nationale LILLE (France)
BÁN TẠI KHẮP CÁC HÃNG BÀO CHẾ TÂY
Dépôt: Pharmacies MUÉ, SOLIRÈNE, BARBEROUSSE, ARREAU, FRANCO-ANN. MITE

SANTAL MIDY
PHẢI COI CHỪNG ĐỒ GIẢ MẠO
HÃY HỎI CHỈ KỸ TÊN: MIDY
SANTAL MIDY
(Sân-tan Mi-dy)
Thuốc nầy hiện và tinh hảo để trị bịnh đau lâu, mới cũ gì đều thần hiệu, (không có dùng thứ Copahu và không cần thục).
Mỗi hoàn bọc đều có đóng hiệu MIDY.
Buôn bán lớn số, 8, Đường Vivienne, Paris.
Trong mấy nhà Thuốc.

POUDRES DE SANTÉ DE COCK
TÌ-VỊ ĐƯỢC LÀNH MẠNH
NHỜ THUỐC BỘT
CỦA ÔNG TĂN-SĨ Y-KHOA
POUDRES DE COCK
Qui ông, qui bà biếng ăn biếng ... đồn ấy và các chứng bịnh nơi làm ... uống, tiêu hoa chậm trễ khó nhọc, ... cho qui ông qui bà chịu nhọc cả ... nặng bụng hay là ngán tức, sau khi ... đổi, vì thuốc bột POUDRES DE COCK ... ăn cơm rồi chẳng? Qui ông, qui bà ... làm cho ... vị bước lại như cũ rất ... hay ya chua tốt, nhọt đầu chẳng ... mau. Uống thuốc bột POUDRES DE ... mặt, hay ngáp, ngủ gục, khi mới ăn ... COCK ăn cơm ngon, vật thực nào ... rồi, lưỡi đóng trắng hơi thở hôi ... tiêu hoa cũng dễ, ngủ tang, lực phủ ... thối (hơi miệng), sinh bụng không? ... tim đầu, óc, gan, thận, phế phủ ... Qui ông, qui bà ăn uống không ... được thông đồng, tinh thần trăng ... tiêu bớt bựa da, buồn mửa, khi thì ... kiện mạnh mẻ, vui vẻ. Qui ông, qui thán da khi thì bón không? Có đau ... bà ai ai dùng đau tì vị, vậy thì mắc đau bụng, có mồi một nhọc, ... uống thuốc bột POUDRES DE COCK thể bao nhiu, bao ... vì ắc để mà trị bịnh ấy.
Phải nhớ trong trí rằng thuốc bột Poudres de Cock làm cho qui ông qui bà hết sự đau ... Bởi thuốc bột POUDRES DE COCK đứng trong hộp thiếc để bán trong các tiệm thuốc tốt và tại chỗ bào chế ở thành JEUMONT, tỉnh Nord

Thuốc mới bài, uống vào lỗ miệng, trị
BỊNH TIỀM LA
Uống thế khỏi chích thuốc

SIGMARGYL
Laboratoires Chimiotherapique, 2 Place du Théâtre français, PARIS, et toute Pharmacie
Dépôt: L. BARREAU, Pharmacie Normale, J. MUÉ, Pharmacie Centrale

ĐẤU "CRÉSYL" THIỆT
Và sự hiệu nghiệm chắc chắn đã thể theo sánh bên học, có một mình nầu hiệu
CRESYL-JEYES
ĐỂ TẨY TRỪ BỊNH ĐỘC — LÀM HẾT HƠI ĐỘC ĐỊA — HẾT MÙI HÔI THỐI
PHÒNG NGỪA BỊNH ĐỘC
THIỆT HỮU ÍCH
KHÔNG CÓ CHI LINH NGHIỆM BẰNG

NƯỚC MẠCH SUỐI LANGSA HIỆU
VICHY CÉLESTINS
UỐNG TRỪ LÀNH CÁC CHỨNG:
Nhức xương cốt, bịnh hay mắc dái, đau minh nhức gân, đi lợn cợn có cát, đau lắc-léo
CÁC VỊ SÀNG HIỆU VICHY-ÉTAT
SEL VICHY-ÉTAT
PASTILLES VICHY-ÉTAT
COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT
Diêm vị rút lấy trong nước mạch chế ra để pha làm ra nước suối. Uống hai ba liều, khi ăn rồi thì dễ tiêu tang.
Để cho mỗi người làm ra nước mạch hơi đủ, uống cho ăn mau tiêu.
COI CHỪNG LẮM ĐỒ GIẢ MẠO, RẤT CHƯỚC

CÔNG-DỤNG THUỐC VIÊN PI-LUN-LỜ PANH KỜ
(PILULES PINK)
RẤT THẦN HIỆU ĐỂ CHỐNG LẠI SỰ YẾU MỆT CỦA CÁC CƠ THỂ
Thuốc PILULES PINK sinh nhiều máu tốt và tăm nhuận các cân tủy, thuốc nầy làm cho biết đói, làm cho các nước trong dạ dày chóng sinh và giúp sức mạnh cho các công việc của cả ... cơ thể.
Cho nên thuốc PILULES PINK thật đáng gọi là thuốc ... thần hiệu để chữa bịnh thiếu-máu, bịnh phiền-muộn, bịnh gầy-mòn, các bịnh tơi thì lớn số và bịnh trở về già, bịnh đau bao-bì, bịnh nhức đầu, bịnh cận lực mỏi mệt.
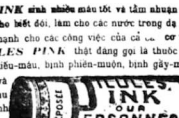

Thuốc PILULES PINK bán tại khắp các hãng bào-chế tây

BÍ-MẬT ÁI-TÌNH TIỂU-THUYẾT
Nhìn gương tui bong
Số: 20
Tác giả: TỰ-QUANG (Hatiên).

Hồi thứ nhì
Ơn nàng tày non
Tình sau tợ be
II

Cantho le... Novembre 19..
Cùng Tuấn-Anh

Ta cho mi hay rằng: nếu mi còn ăn ... yếm, tưởng đến cô Ngọc-Liên thì mi đỡ khỏi chết một cách gớm ghiết vì viên đạn vô tình của cây súng lục ta...
Hôm nay ta xin mượn bức thơ và cái hộp phấn của mi ít ngày, chừng nào mi biết thân mà bỏ đều kia thì ta sẽ trả lại.
Hãy giữ mình!!
Ký tên: Đầu đảng bọn quỉ đầu đảo đen.

Chàng đọc thơ rồi để phòng một hồi gián nói: thư quản sầu mọt trong xã hội, bây dường mọc rừng cây nhạt khí, chẳng bao giờ rung rinh cái khí trong của ta với mấy lời lẩm đơn khúc nhược ấy. Chẳng bây phải biết: ta đủ nghị lực chống trả với cái thói ... mạt của quân khốn kiếp bây... Chàng nói rồi đó liền ôm cặp kíp chạy cửa phòng lại, đi xuống ngay ông chủ phòng ngủ... Xuống tới người chủ phòng tiếp rước một cách rất hậu, mời dùng trà nhưng chàng xin từ, nói:
— Thưa ông, tôi thật rất tội mà không làm cho ông vui lòng dặng vì tôi còn mắc việc phải đi gấp, vậy tiền phòng ông tính bao nhiêu tôi xin trả...
— Không hỏi mấy có một cô nào nói bà con với thầy xin trả tiền phòng thế rồi ma!
— Nói vậy chắc con em tôi nó trả đó!
— Cô lễ là vậy.
Nói xong chàng Tuấn-Anh từ giã người chủ phòng ngủ, liền ra đường gặp kêu xe kéo nhằm nhà ông Phan-thông-Chánh đi tới... Anh xa phu chạy trong giây phút đã đến nhà, chàng bước xuống trả tiền xe đoạn đi thẳng vô. Trò Đành đương đứng chơi ngoài sân thình lình thấy chàng Tuấn-Anh về chàng mừng quính chạy vô la om cùng nhà:
— Chị hai ơi, anh ba về đây nè.
Cô Xuân-Thu đương ngồi coi sách nghe em cô nói cô liền bỏ sách lật đật đứng dậy hỏi một cách vui vẻ rằng:
— Anh ba về thật sao tư?
Hỏi vừa dứt tiếng đã thấy chàng Tuấn-Anh bước vô cửa, ai nấy chạy hỏi lăng xăng như gà nhứt là trò Đành cứ hỏi Đông Tây Nam Bắc lẩm cho chàng Tuấn-Anh tả lời không muốn kịp. Cô Xuân-Thu thấy sắc mặt hơi buồn và ít khi muốn nói chuyện thì cô hỏi:
— Anh ba sao khi không anh đi đâu vậy, làm cho em sợ, sai người đi kiếm cùng sao chẳng gặp lại của bức thơ anh để lại cang thêm bấy lo nầm lẫn cho em nữa. Có sao anh về mặt coi buồn dữ vậy?
Chàng Tuấn-Anh nghe hỏi chàng bối rối và lại nghe đến mấy lời sao nầy chàng khó trả lời nữa, vì chàng sợ ... lộ về sau cho người thấy. Song chàng cũng trả lời cho qua buổi rằng:
— Vì có một người bạn rất đi Trà-ôn nên phải đi ít lâu sợ cho có bay có cũng trở nên việt bực thơ gửi nó để lại, vậy tôi, nhưng cũng vì bức thơ ấy mà mà làm cho có bận đi, thiệt tội tôi qua.
— Anh sao hay lỗi phải qua, tôi đi rồi lắc ăn cơm, sau anh đứng đi xa như vậy mà ba mẹ em về hay rầy em lắm, phải em hay hỏi xóm mai không cho anh đi! Con bà ở nhà ma nó không hay gì hết thiệt nó tệ quá.
— Thì tôi biết trước, nếu không dám cho cô ba.
Cả hai đều cười nhưng khác nhau xa, rất cười của cô Xuân-Thu thì cười ngon cười lành còn cái cười của Tuấn-Anh lại cười gượng cười gạo. Đang nói chuyện qua lại bỗng thấy cô Ngọc-Liên trong phòng đi ra chào Tuấn-Anh mà một ngó xuống đất mà hai hàng giọt lụy chảy rông rông... Chàng biết có vì nặng mối tình với chàng nên bỏ thầy mặt chàng thì rưng lệ làm cho chàng cũng thê thảm tâm cang, đơn đau phế phủ song chẳng rằng dằn xuống đáp lễ ấy. Cô Xuân-Thu thấy cái tình-cảnh cô Ngọc-Liên như thế thì tưởng có vì đến bụng chớ có đi dặn cả hai có tình riêng dặn đi đến mà giúp một cái khốn đốn...

(Còn nữa)